

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI HUZURIDAGI YURIDIK
KADRLARNI QAYTA TAYYORLASH VA MALAKASINI OSHIRISH
INSTITUTI**

“TASDIQLAYMAN”

**Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash
va malakasini oshirish instituti
direktori birinchi o‘rinbosari**

R.Xursanov

2026-yil 30-yanvar

**Adliya organlari va muassasalari xodimlari uchun
“Intellectual mulk va uni himoya qilish faoliyati” yo‘nalishi bo‘yicha tanlov
modullarining kompleks
O‘QUV DASTURI**

TOSHKENT

1-MODUL. INTELLEKTUAL MULK VA UNI HUQUQIY HIMOYA QILISH MASALALARI

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish
Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 171-son qarori ijrosini ta'minlash haqidagi 122-um-son buyrug'i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.
II. Modulning maqsadi
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining intellektual mulk va uni huquqiy himoya qilish masalalari bo'yicha nazariy bilimlar berish.
III. Modullarning vazifalari.
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo'nalishlar bo'yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko'nikmalarini rivojlantirish: intellektual mulk, patent huquqi va mualliflarning shaxsiy nomulkiy huquqlari tushunchalari; intellektual mulk obektlaridan foydalanishda tuziladigan mualliflik va litsenziya shartnomalari; tovar belgisi (xizmat ko'rsatish belgisi), geografik ko'rsatkichlar va tovar kelib chiqqan joy nomlarining huquqiy muhofazasi; intellektual mulk obektlarini ro'yxatdan o'tkazish tartibi.
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko'nikmalariga (kompetentlik) qo'yiladigan kasbiy malaka talablari
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o'z kasbiy faoliyatini tashkil etish uchun quyidagi bilim, ko'nikmalarga (kompetentlik) ega bo'lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo'nalishlari va funksiyalari bo'yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish; "Ochiq adliya" ("Open Justice") dasturining maqsad va vazifalarini bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf eta olish; o'z xizmat vazifalarini samarali bajara olish; qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil eta olish ko'nikmalariga ega bo'lish; murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta'minlay olish; huquqiy targ'ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish; adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvini oldini olish bo'yicha zarur bilimlarni egallash; ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish; o'z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va "Elektron hukumat" tizimidan samarali foydalana olish; yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga ega bo'lish; muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o'rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf etish imkoniyatlari haqida bilimlarga ega bo'lish; nizolarni hal etish texnologiyalari borasida bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.
V. Kutilayotgan natijalar
Modullarni o'zlashtirish tinglovchilarga intellektual mulk, patent huquqi va mualliflarning shaxsiy nomulkiy huquqlari tushunchalari, intellektual mulk obektlaridan foydalanishda tuziladigan mualliflik va litsenziya shartnomalari, tovar belgisi (xizmat ko'rsatish belgisi), geografik ko'rsatkichlar va tovar kelib chiqqan joy nomlarining huquqiy muhofazasi hamda intellektual mulk obektlarini ro'yxatdan o'tkazish tartibiga oid nazariy bilimlarni o'rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O'quv mashg'uloti	Jami
Intellektual mulk va uni huquqiy himoya qilish masalalari			
1.	Intellektual mulk, patent huquqi va mualliflarning shaxsiy nomulkiy huquqlari tushunchalari	2	2
2.	Intellektual mulk obektlaridan foydalanishda tuziladigan mualliflik va litsenziya shartnomalari	2	2

3.	Tovar belgisi (xizmat ko'rsatish belgisi), geografik ko'rsatkichlar va tovar kelib chiqqan joy nomlarining huquqiy muhofazasi (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamoa bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	2	2
4.	Intellektual mulk obektlarini ro'yxatdan o'tkazish tartibi (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamoa bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	2	2
	JAMI:	8	8

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

INTELLEKTUAL MULK VA UNI HUQUQIY HIMOYA QILISH MASALALARI	
1-Mavzu. Intellektual mulk, patent huquqi va mualliflarning shaxsiy nomulkiy huquqlari tushunchalari	
Intellektual mulk tushunchasi. Intellektual mulk ob'yektlari. Patent huquqi tushunchasi. Ixtironing patentga layoqatlilik shartlari. Mualliflarning shaxsiy nomulkiy huquqlari. Muallifning mulkiy huquqlari.	
Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi. 2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 21-oktabrdagi "Patent vakillari to'g'risidagi nizomga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi 887-son qarori. 3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2011-yil 6-sentabrdagi "O'zbekiston Respublikasi Hukumatining ayrim qarorlariga o'zgartirishlar kiritish to'g'risida (O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasining Intellektual mulk agentligini tashkil etish to'g'risida" 2011-yil 24-maydagi PQ-1536-son qarori va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi Intellektual mulk agentligi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida" 2011-yil 8-iyundagi 166-son qarori)"gi 248-son qarori. 4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-fevraldagi "Intellektual mulk sohasida davlat boshqaruvini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4168-son qarori. Internet resurslari: 1. https://lex.uz/docs/111189. 2. https://lex.uz/docs/4565151. 3. https://lex.uz/uz/docs/1865991. 4. https://lex.uz/ru/docs/4395007.	
2-Mavzu. Intellektual mulk obektlaridan foydalanishda tuziladigan mualliflik va litsenziya shartnomalari	
Intellektual mulk ob'ektlaridan foydalanishda tuziladigan mualliflik va litsenziya shartnomalari to'g'risida tushuncha. Ixtiro, foydali model, sanoat namunasi, seleksiya yutug'i, tovar belgisi, xizmat ko'rsatish belgisiga bo'lgan huquqni o'tkazish to'g'risidagi shartnomani va ulardan foydalanish uchun litsenziya shartnomalari. Litsenziya shartnomasini tuzilishi va ro'yxatdan o'tkazilishi.	
Manbalar 1. Tovar belgisi va xizmat ko'rsatish belgisini ro'yxatdan o'tkazish uchun talabnoma tuzish, topshirish va ko'rib chiqish qoidalarini tasdiqlash to'g'risidagi O'zbekiston Respublikasi Davlat patent idorasi direktorining bo'yruqi. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-fevraldagi "Intellektual mulk sohasida davlat boshqaruvini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4168-son qarori. Internet resurslari: 1. https://lex.uz/docs/-1503637. 2. https://lex.uz/ru/docs/4395007. 3. https://yuz.uz/news/litsenziya-shartnomasi-qanday-tuziladi. 4. https://uza.uz/uz/posts/intellektual-mulk-obektlarini-licenzialash-qanday-imkoniyatlarni-beradi 253142.	
3-Mavzu. Tovar belgisi (xizmat ko'rsatish belgisi), geografik ko'rsatkichlar va tovar kelib chiqqan joy nomlarining huquqiy muhofazasi	
Tovar belgisi va xizmat ko'rsatish belgisi geografik ko'rsatkichlar. Tovar kelib chiqqan joy nomi va uni huquqiy jihatdan muxofaza qilish.	

Manbalar: 1. “Tovar belgilarini, xizmat ko‘rsatish belgilarini va tovar kelib chiqqan joy nomlari to‘g‘risi”dagi O‘zbekiston Respublikasi Qonuni. 2. Tovar belgisi va xizmat ko‘rsatish belgisini ro‘yxatdan o‘tkazish uchun talabnoma tuzish, topshirish va ko‘rib chiqish (Adliya Vazirligi tomonidan 29.07.2009-yilda 1988-son bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan) Qoidalar. Internet resurslar: 1. https://lex.uz/docs/24925. 2. https://lex.uz/docs/-809724.
4-Mavzu. Intellektual mulk obektlarini ro‘yxatdan o‘tkazish tartibi Intellektual mulk ob‘ektlari va ularni ro‘yxatdan o‘tkazish. Ixtiroga O‘zbekiston Respublikasi Patentini berish uchun talabnoma tuzish, topshirish va ko‘rib chiqish qoidalar. Seleksiya yutug‘iga O‘zbekiston Respublikasi Patentini berish uchun talabnoma tuzish, topshirish va ko‘rib chiqish qoidalar. Elektron hisoblash mashinalari uchun dasturlarni rasmiy ro‘yxatdan o‘tkazish uchun talabnomani va ma‘lumotlar bazasini rasmiy ro‘yxatdan o‘tkazish uchun talabnomani tuzish, topshirish va ko‘rib chiqish qoidalar.
Manbalar: 1. Ixtiroga O‘zbekiston Respublikasi patentini berish uchun talabnoma tuzish, topshirish va ko‘rib chiqish qoidalar.01.04.2004. 2. Elektron hisolash mashinalari uchun dasturlarni rasmiy ro‘yxatdan o‘tkazish uchun talabnomani va ma‘lumotlar bazasini rasmiy ro‘yxatdan o‘tkazish uchun O‘zbekiston Respublikasi patentini berish uchun talabnoma tuzish, topshirish va ko‘rib chiqish qoidalar.16.09.2004. 3. Seleksiya yutug‘iga O‘zbekiston Respublikasi patentini berish uchun O‘zbekiston Respublikasi patentini berish uchun talabnoma tuzish, topshirish va ko‘rib chiqish qoidalar. 24.01.2005. 4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-fevraldagi "Intellektual mulk sohasida davlat boshqaruvi takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida"gi PQ-4168-son qarori. Internet resurslari: 1. https://lex.uz/docs/705970. 2. https://lex.uz/docs/-79632. 3. https://lex.uz/docs/-419458. 4. https://lex.uz/ru/docs/4395007. 5. https://yuz.uz/news/litsenziya-shartnomasi-qanday-tuziladi. 6. https://uza.uz/uz/posts/intellektual-mulk-obektlarini-licenziyalash-qanday-imkoniyatlarni-beradi 253142.

2-MODUL. INTELLEKTUAL MULK HUQUQLARINI HIMOYA QILISH BO‘LIMLARI XODIMLARINING KASBIY KO‘NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish Modul dasturi O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 171-son qarori ijrosini ta‘minlash haqidagi 122-um-son buyrug‘i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.
II. Modulning maqsadi Adliya organlari va muassasalari xodimlarining intellektual mulk huquqlarini himoya qilish bo‘limlari xodimlarining kasbiy ko‘nikmalarini rivojlantirish masalalari bo‘yicha nazariy bilimlar berish.
III. Modullarning vazifalari. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo‘nalishlar bo‘yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko‘nikmalarini rivojlantirish: - Intellektual mulk huquqi tizimi va asoslari; - Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar; - Intellektual mulk obektlariga nisbatan mutlaq huquqlar; - Intellektual mulkni huquqiy himoya qilish usullari va ushbu yo‘nalishda vakolatli davlat organlarining vazifa va funksiyalari; - Intellektual mulkni sud orqali himoya qilishning o‘ziga xos jihatlari (amaliy sud qarorlari asosida).
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko‘nikmalariga (kompetentlik) qo‘yiladigan kasbiy malaka talablari

Adliya organlari va muassasalari xodimlari o'z kasbiy faoliyatini tashkil etish uchun quyidagi bilim, ko'nikmalarga (kompetentlik) ega bo'lishi kerak:

- Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlarini haqida bilish;
- o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo'nalishlari va funksiyalari bo'yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish;
- “Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish;
- o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf eta olish;
- o'z xizmat vazifalarini samarali bajara olish;
- qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil eta olish ko'nikmalariga ega bo'lish;
- murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta'minlay olish;
- huquqiy targ'ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish;
- adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvini oldini olish bo'yicha zarur bilimlarni egallash;
- ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish;
- o'z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va “Elektron hukumat” tizimidan samarali foydalana olish;
- yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga ega bo'lish;
- muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o'rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf etish imkoniyatlari haqida bilimlarga ega bo'lish;
- nizolarni hal etish texnologiyalari borasida bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.

V. Kutilayotgan natijalar

Modullarni o'zlashtirish tinglovchilarga intellektual mulk huquqi tizimi va asoslari, mualliflik huquqi va turdosh huquqlar, intellektual mulk obektlariga nisbatan mutlaq huquqlar, intellektual mulkni huquqiy himoya qilish usullari va ushbu yo'nalishda vakolatli davlat organlarining vazifa va funksiyalari hamda intellektual mulkni sud orqali himoya qilishning o'ziga xos jihatlari (amaliy sud qarorlari asosida)ga oid nazariy bilimlarni o'rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O'quv mashg'uloti	Jami
Intellektual mulk huquqlarini himoya qilish bo'limlari xodimlarining kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirish			
1	Intellektual mulk huquqi tizimi va asoslari	2	2
2	Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar	2	2
3	Intellektual mulk obektlariga nisbatan mutlaq huquqlar (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamoa bo'lib ishlash” va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	2	2
4	Intellektual mulkni huquqiy himoya qilish usullari va ushbu yo'nalishda vakolatli davlat organlarining vazifa va funksiyalari (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamoa bo'lib ishlash” va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	2	2
5	Intellektual mulkni sud orqali himoya qilishning o'ziga xos jihatlari (amaliy sud qarorlari asosida) (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamoa bo'lib ishlash” va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	8	8

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

INTELLEKTUAL MULK HUQUQLARINI HIMOYA QILISH BO'LIMLARI XODIMLARINING KASBIY KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH
1-Mavzu: Intellektual mulk huquqi tizimi va asoslari
Intellektual mulk huquqi. Intellektual mulk huquqi tizimi. Intellektual mulk huquqi asoslari.

Manbalar: 1. O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi. 2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan 2019-yil 8-fevraldagi “Intellectual mulk sohasida davlat boshqaruvini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4168-son qarori. 3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 17-martdagi “Fuqarolarning huquq va erkinliklarini ta’minlash hamda huquqiy xizmat ko‘rsatishda adliya organlari va muassasalari faoliyati samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF–89-sonli Farmoni. 4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 26-aprel kungi Intellectual mulk sohasini yanada rivojlantirishga oid qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risidagi qarori. Internet resurslar: 1. https://lex.uz/docs/111189. 2. https://lex.uz/docs/4195426. 3. https://lex.uz/en/docs/5914998. 4. https://lex.uz/uz/docs/5987120.
2-Mavzu: Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar Mualliflik huquqi ob’ektlari va ularning turlari. Muallifning shaxsiy nomulkiy huquqlari hamda mulkiy huquqlari. Mualliflik shartnomasi. Turdosh huquqlar, ob’ektlari va muhofaza belgilari.
Manbalar: 1. O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi. 2. Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar to‘g‘risidagi O‘zbekiston Respublikasining Qonuni. Internet resurslar: 1. https://lex.uz/docs/111189. 2. https://lex.uz/docs/1022944.
3-Mavzu: Intellectual mulk obektlariga nisbatan mutlaq huquqlar Intellectual mulk ob’ektlariga nisbatan mutlaq huquqlar va ularni muxofaza etilishi. Mutlaq huquqlarning boshqa shaxsga o‘tishi.
Manbalar: 1. O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi. 2. Jamiyat va innovatsiyalar – Общество и инновации – Society and innovations Issue -1, №02 (2020) / ISSN 2181-1415. Internet resurslar: 1. https://lex.uz/docs/111189. 2. https://ima.uz/uz/information/info/news/1941.
4-Mavzu: Intellectual mulkni huquqiy himoya qilish usullari va ushbu yo‘nalishda vakolatli davlat organlarining vazifa va funksiyalari Intellectual mulkni huquqiy himoya qilish usullari. Intellectual mulk ob’ektlarini muhofaza qilish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari. Intellectual mulk ob’ektlarini muhofaza qilishda vakolatli davlat organlarining vazifa va funksiyalari.
Manbalar: 1. O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi. 2. Jamiyat va innovatsiyalar – Общество и инновации – Society and innovations Issue -1, №02 (2020) / ISSN 2181-1415. Internet resurslar: 1. https://lex.uz/docs/111189. 2. https://ima.uz/uz/information/info/news/1941.
5-Mavzu: Intellectual mulkni sud orqali himoya qilishning o‘ziga xos jihatlari (amaliy sud qarorlari asosida) Fuqarolik va Iqtisodiy sudlar tomonidan intellectual mulkka oid nizolarning ko‘rib chiqilishi. Jinoyat ishlari bo‘yicha sudlar tomonidan ko‘rib chiqiladigan nizolar.
Manbalar: 1. O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi. 2. Jamiyat va innovatsiyalar – Общество и инновации – Society and innovations Issue -1, №02 (2020) / ISSN 2181-1415. Internet resurslar: 1. https://lex.uz/docs/111189. 2. https://ima.uz/uz/information/info/news/1941.

3-MODUL. INTELLEKTUAL MULK SOHASI BO‘YICHA NIZOLARNI HAL ETISHDA XALQARO QOIDA VA TAJRIBALAR

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish
Modul dasturi O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 171-son qarori ijrosini ta‘minlash haqidagi 122-um-son buyrug‘i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.
II. Modulning maqsadi
III. Modullarning vazifalari.
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo‘nalishlar bo‘yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko‘nikmalarini rivojlantirish:
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko‘nikmalariga (kompetentlik) qo‘yiladigan kasbiy malaka talablari
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o‘z kasbiy faoliyatini tashkil etish uchun quyidagi bilim, ko‘nikmalarga (kompetentlik) ega bo‘lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish; o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo‘nalishlari va funksiyalari bo‘yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish; “Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish; o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf eta olish; o‘z xizmat vazifalarini samarali bajara olish; qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil eta olish ko‘nikmalariga ega bo‘lish; murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta‘minlay olish; huquqiy targ‘ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish; adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to‘qnashuvini oldini olish bo‘yicha zarur bilimlarni egallash; ma‘muriy tartib-taomillar to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish; o‘z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va “Elektron hukumat” tizimidan samarali foydalana olish; yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga ega bo‘lish; muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o‘rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf etish imkoniyatlari haqida bilimlarga ega bo‘lish; nizolarni hal etish texnologiyalari borasida bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi lozim.
V. Kutilayotgan natijalar
Modullarni o‘zlashtirish tinglovchilarga o‘rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O‘quv mashg‘uloti	Jami
Intellectual mulk sohasi bo‘yicha nizolarni hal etishda halqaro qoida va tajribalar			
1	Intellectual mulk sohasi nizolarini hal etishda arbitraj institutining o‘rni va ahamiyati	2	2
2	Butunjahon Intellectual mulk tashkilotining nizolarni muqobil hal etish qoidalari (dars mashg‘ulotlari amaliyotga yo‘naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamo bo‘lib ishlash” va boshqa usullarni qo‘llagan holda tashkil etiladi)	2	2
3	Butunjahon Intellectual mulk tashkilotining Intellectual mulk idoralari va sudlar bilan hamkorligi (Jahon tajribasi)	2	2

O‘QUV MATERIALINING MAZMUNI

INTELLEKTUAL MULK SOHASI BO‘YICHA NIZOLARNI HAL ETISHDA HALQARO QOIDA VA TAJRIBALAR	
1-Mavzu: Intellektual mulk sohasi nizolarini hal etishda arbitraj institutining o‘rni va ahamiyati	
Asosiy masalalar:	
Manbalar: 1. O‘zbekiston Respublikasining “Ma’muriy tartib-taomillar to‘g‘risida”gi Qonuni. 2. O‘zbekiston Respublikasining “Lisenzialash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to‘g‘risida”gi Qonuni. 3. O‘zbekiston Respublikasining Ma’muriy sud ishlarini yuritish to‘g‘risidagi kodeksi. 4. Cole, McEwen and Rogers, Mediation: Law, Policy, and Practice § 5:1 (3d ed.). 5. Kimberlee K. Kovach, Mediation: Principles and Practice 6 (2d ed. 2000). Internet resurslari: 1. http://lex.uz. 2. https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/rules. 3. https://www.wipo.int/export/sites/www/amc/en/docs/2017commentrulesarb.pdf. 4. https://www.wipo.int/amc/en/mediation/rules. 5. https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/expedited-rules/index.html.	
2-Mavzu: Butunjahon Intellektual mulk tashkilotining nizolarni muqobil hal etish qoidalari	
Asosiy masalalar:	
Manbalar: 1. Jerome T. Barrett, A History of Alternative Dispute Resolution: The Story of a Political, Cultural, and Social Movement 41 (2004). 2. Cole, McEwen and Rogers, Mediation: Law, Policy, and Practice § 5:1 (3d ed.). 3. Pamela V. Keller, Teaching Foundational Mediation Principles in a First-Year Lawyering Skills Program, 69 St. Louis U. L.J. (2025). Available at: https://scholarship.law.slu.edu/lj/vol69/iss3/8. Internet resurslar: 1. https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/rules. 2. https://www.wipo.int/export/sites/www/amc/en/docs/2017commentrulesarb.pdf. 3. https://www.wipo.int/amc/en/mediation/rules.	
3-Mavzu: Butunjahon Intellektual mulk tashkilotining Intellektual mulk idoralari va sudlar bilan hamkorligi (Jahon tajribasi)	
Asosiy masalalar:	
Manbalar: 1. Jerome T. Barrett, A History of Alternative Dispute Resolution: The Story of a Political, Cultural, and Social Movement 41 (2004). 2. Cole, McEwen and Rogers, Mediation: Law, Policy, and Practice § 5:1 (3d ed.). Internet resurslar: 1. https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/rules. 2. https://www.wipo.int/export/sites/www/amc/en/docs/2017commentrulesarb.pdf. 3. https://www.wipo.int/amc/en/mediation/rules. 4. https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/expedited-rules/index.html.	

4-MODUL. INTELLEKTUAL MULK HUQUQIDA SHARTNOMALAR

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish
Modul dasturi O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 171-son qarori ijrosini ta’minlash haqidagi 122-um-son buyrug‘i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.
II. Modulning maqsadi
III. Modullarning vazifalari.
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo‘nalishlar bo‘yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko‘nikmalarini rivojlantirish:

IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko'nikmalariga (kompetentlik) qo'yiladigan kasbiy malaka talablari	
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o'z kasbiy faoliyatini tashkil etish uchun quyidagi bilim, ko'nikmalarga (kompetentlik) ega bo'lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlari haqida bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo'nalishlari va funksiyalari bo'yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish; “Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf eta olish; o'z xizmat vazifalarini samarali bajara olish; qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil eta olish ko'nikmalariga ega bo'lish; murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta'minlay olish; huquqiy targ'ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish; adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvini oldini olish bo'yicha zarur bilimlarni egallash; ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish; o'z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va “Elektron hukumat” tizimidan samarali foydalana olish; yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga ega bo'lish; muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o'rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf etish imkoniyatlari haqida bilimlarga ega bo'lish; nizolarni hal etish texnologiyalari borasida bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.	
V. Kutilayotgan natijalar	
Modullarni o'zlashtirish tinglovchilarga oid nazariy bilimlarni o'rganishga zamin yaratadi.	

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O'quv mashg'uloti	Jami
Intellektual mulk sohasi bo'yicha nizolarni hal etishda halqaro qoida va tajribalar			
1	Intellektual mulk huquqining shartnomaviy asoslari tushunchasi va mazmuni	2	2
2	Intellektual mulk obyektni yaratishga oid shartnomalar (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamoa bo'lib ishlash” va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	2	2
3	Mualliflik huquqida qo'llaniladigan shartnomalar tizimi (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamoa bo'lib ishlash” va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	2	2

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

INTELLEKTUAL MULK HUQUQIDA SHARTNOMALAR	
1-Mavzu: Intellektual mulk huquqining shartnomaviy asoslari tushunchasi va mazmuni	
Asosiy masalalar:	
Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasining “Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risida”gi Qonuni. 2. O'zbekiston Respublikasining “Lisenzialash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to'g'risida”gi Qonuni. 3. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy sud ishlarini yuritish to'g'risidagi kodeksi. 4. Cole, McEwen and Rogers, Mediation: Law, Policy, and Practice § 5:1 (3d ed.). 5. Pamela V. Keller, Teaching Foundational Mediation Principles in a First-Year Lawyering Skills Program, 69 St. Louis U. L.J. (2025). Available at: https://scholarship.law.slu.edu/lj/vol69/iss3/8.	
Internet resurslari:	
1. http://lex.uz. 2. https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/rules.	

3. https://www.wipo.int/export/sites/www/amc/en/docs/2017commentrulesarb.pdf . 4. https://www.wipo.int/amc/en/mediation/rules . 5. https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/expedited-rules/index.html .
2-Mavzu: Intellektual mulk obyektini yaratishga oid shartnomalar
Asosiy masalalar:
Manbalar: 1. Jerome T. Barrett, A History of Alternative Dispute Resolution: The Story of a Political, Cultural, and Social Movement 41 (2004). 2. Cole, McEwen and Rogers, Mediation: Law, Policy, and Practice § 5:1 (3d ed.). 3. Pamela V. Keller, Teaching Foundational Mediation Principles in a First-Year Lawyering Skills Program, 69 St. Louis U. L.J. (2025). Available at: https://scholarship.law.slu.edu/lj/vol69/iss3/8
Internet resurslar: 1. https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/rules . 2. https://www.wipo.int/export/sites/www/amc/en/docs/2017commentrulesarb.pdf . 3. https://www.wipo.int/amc/en/mediation/rules .
3-Mavzu: Mualliflik huquqida qo'llaniladigan shartnomalar tizimi
Asosiy masalalar:
Manbalar: 1. Jerome T. Barrett, A History of Alternative Dispute Resolution: The Story of a Political, Cultural, and Social Movement 41 (2004). 2. Cole, McEwen and Rogers, Mediation: Law, Policy, and Practice § 5:1 (3d ed.).
Internet resurslar: 1. https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/rules . 2. https://www.wipo.int/export/sites/www/amc/en/docs/2017commentrulesarb.pdf . 3. https://www.wipo.int/amc/en/mediation/rules . 4. https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/expedited-rules/index.html .